

Charakterystyka rzeczowa dokumentów przy użyciu Medical Subject Headings. Informacje zebrane

Elżbieta Bohatkiewicz

Jolanta Cieśla

Biblioteka Medyczna

Collegium Medicum

Uniwersytetu Jagiellońskiego

w Krakowie

Kraków, maj 2019 r.

1. Jednostki leksykalne języka MeSH

Tematy - jednostki leksykalne autosyntaktyczne; mogą tworzyć samodzielnie hasła przedmiotowe proste

- **Tematy rzeczowe (przedmiotowe)** - odwzorowują przedmiot, o którym informacja zawarta jest w tekście dokumentu
 - **Tematy formy („Typ publikacji”)** - wskazują formę piśmienniczą lub wydawniczą dokumentu; są stosowane swobodnie; można stosować więcej niż jeden typ publikacji, aby oddać charakter informacji zawartych w publikacji

Określniki - jednostki leksykalne niesamodzielne syntaktycznie; mogą wystąpić w zdaniu tylko po temacie, współtworząc z tematem hasło przedmiotowe rozwinięte; do zawężenia treści tematu, do sprecyzowania aspektu opisywanego zagadnienia

- **Określniki rzeczowe** - odwzorowują cechy przedmiotowe informacji zawartych w dokumentach (wskazują właściwości, cechy przedmiotu i jego ujęcie)

Inne rodzaje określników – nie są obecnie używane w bibliotekach polskich

Check tags – deskryptory obowiązkowe

polityka katalogowania NLM nie zezwala na użycie „check tags” w nadawaniu charakterystyki treściowej dokumentów w katalogu

Niewielka grupa

Zaopatrzona w komentarzu w adnotacje:

- check tag only
- CATALOG: do not use: for indexers only

Przykłady:

Female - Płeć żeńska

Human (obecnie Humans) – Człowiek

Male – Płeć męska

Hasła niestosowane do charakterystyki treściowej w katalogu NLM

Grupa haseł szerokich – o znaczeniu ogólnym

Przykłady:

Amino Acids, Peptides, and Proteins

Aminokwasy, peptydy i białka

wprowadzono uwagę: „not used for indexing or cataloging

Anesthesia and Analgesia

Anestezja i analgezja

wprowadzono uwagę: „not used for indexing CATALOG: do not use”

Podczas nadawania charakterystyki treściowej, używane są hasła szczegółowe, obejmujące dane pojęcie

Hasła niestosowane do charakterystyki treściowej w katalogu NLM

Grupa haseł korporatywnych i ujednoliconych tytułów serii, baz danych, itp.

Przykład:

American Cancer Society

American Dental Association

American Heart Association

Komentarz zaopatrzony w adnotacje: CATALOG: use NAF entry

Podczas nadawania charakterystyki treściowej, stosowana jest forma hasła przyjęta w Cataloging Name Authority File (NAF)

2. Informacje w rekordach haseł wzorcowych MeSH (khw)

- **Pola 001** – ID Rekordu wzorcowego – nr systemowy rekordu (jest nadawany automatycznie przez system, służy do identyfikacji rekordu w obrębie danego systemu, np. NUKAT)
- **Pole 003** – symbol biblioteki (np. UJ, NUKAT)
- **Pole 005** – data ostatniej modyfikacji rekordu (jest nadawany automatycznie przez system)
- **Pole 008** – pola stałej długości
- **Pole 010** – numer kontrolny rekordu khw (służy identyfikacji rekordu we wszystkich katalogach lokalnych pobierających rekord wzorcowy z NUKAT)
- **Pole 035** – numer ID MeSH (kopiowany jest z oryginalnego MeSH)
- **Pole 039** – daty poszczególnych ładowań i modyfikacji rekordu
- **Pole 040** – sigla instytucji sporządzających rekord i identyfikatory osób tworzących dany rekord
- **Pole 072** – numery drzewa hierarchicznego czerpane z oryginalnego MeSH; pole jest powtarzalne)
- **Pole 150** – hasło (deskryptor) polskie główne
- **Pole 450** – tropy (hasła odrzucone, warianty, synonimy dla hasła głównego) w języku polskim; pole jest powtarzalne
- **Pole 472** - hasło (deskryptor) angielskie główne; pole jest powtarzalne i w kolejnych polach po hasle głównym w języku angielskim, jeżeli istnieją, to są skopiowane hasła w języku łacińskim

- Pole 360 (odsyłacze orientacyjne uzupełniające – „zobacz też”; *w naszych rekordach w NUKAT to pole nie jest na razie stosowane*)
 - informacje o terminach pokrewnych dla hasła przyjętego
 - skierowanie do różnych form wyrażen utworzonych od wyrazu/wyrażenia będącego hasłem przyjętym
- Pola 5XX („zobacz też” - relacje hierarchiczne i kojarzeniowe; pole jest powtarzalne; *w naszych rekordach w NUKAT to pole jest stosowane*)
 - wiążą ze sobą hasła wzorcowe
 - wskazują hasła bliskoznaczne, nadrzędne i podrzędne (szersze i węższe)
- Pola 667 (noty dotyczące stosowania terminu; *w naszych rekordach w NUKAT to pole nie jest na razie stosowane*)
 - Pole dla informacji pochodzących z oryginału z „Annotation”
- Pole 670 (informacja o wersji MeSH)
- Pole 680 (noty dotyczące znaczenia terminu; *w naszych rekordach w NUKAT to pole nie jest na razie stosowane*)
 - Pole dla informacji pochodzących z oryginału ze „Scope Note” – wyjaśnienie definiujące

Więcej informacji na temat formatu MARC można znaleźć, np. w publikacjach dostępnych na stronie Centrum NUKAT

3. Relacje hierarchiczne

- W MeSH 2019 jest 16 głównych gałęzi drzewa
- Hasło może znajdować się w różnych gałęziach na różnych poziomach
- Przykłady (najlepiej zobaczyć bezpośrednio w MeSH Browser):

Friedreich Ataxia (Ataksja Friedreicha)

- C10.228.140.252.700.150
- C10.228.854.787.200
- C10.574.500.825.200
- C16.320.400.780.200
- C18.452.660.300

- Nervous System Diseases [C10]
 - Central Nervous System Diseases [C10.228]
 - Brain Diseases [C10.228.140]
 - Cerebellar Diseases [C10.228.140.252]
 - » Spinocerebellar Degenerations [C10.228.140.252.700]
 - » **Friedreich Ataxia [C10.228.140.252.700.150]**
 - » Myoclonic Cerebellar Dyssynergia [C10.228.140.252.700.250]
 - » Olivopontocerebellar Atrophies [C10.228.140.252.700.650]
 - » Spinocerebellar Ataxias [C10.228.140.252.700.700]
- Nervous System Diseases [C10]
 - Central Nervous System Diseases [C10.228]
 - Spinal Cord Diseases [C10.228.854]
 - Spinocerebellar Degenerations [C10.228.854.787]
 - » **Friedreich Ataxia [C10.228.854.787.200]**
 - » Myoclonic Cerebellar Dyssynergia [C10.228.854.787.500]
 - » Olivopontocerebellar Atrophies [C10.228.854.787.750]
 - » Spinocerebellar Ataxias [C10.228.854.787.875]
- Nervous System Diseases [C10]
 - Neurodegenerative Diseases [C10.574]
 - Heredodegenerative Disorders, Nervous System [C10.574.500]
 - Spinocerebellar Degenerations [C10.574.500.825]
 - » **Friedreich Ataxia [C10.574.500.825.200]**
 - » Myoclonic Cerebellar Dyssynergia [C10.574.500.825.250]
 - » Olivopontocerebellar Atrophies [C10.574.500.825.650]
 - » Spinocerebellar Ataxias [C10.574.500.825.700]

- Congenital, Hereditary, and Neonatal Diseases and Abnormalities [C16]
 - Genetic Diseases, Inborn [C16.320]
 - Heredodegenerative Disorders, Nervous System [C16.320.400]
 - Spinocerebellar Degenerations [C16.320.400.780]
 - » **Friedreich Ataxia [C16.320.400.780.200]**
 - » Myoclonic Cerebellar Dyssynergia [C16.320.400.780.500]
 - » Olivopontocerebellar Atrophies [C16.320.400.780.750]
 - » Spinocerebellar Ataxias [C16.320.400.780.875]
- Nutritional and Metabolic Diseases [C18]
 - Metabolic Diseases [C18.452]
 - Mitochondrial Diseases [C18.452.660]
 - Carbamoyl-Phosphate Synthase I Deficiency Disease [C18.452.660.097]
 - Cytochrome-c Oxidase Deficiency [C18.452.660.195]
 - **Friedreich Ataxia [C18.452.660.300]**
 - Kearns-Sayre Syndrome [C18.452.660.410]
 - Leigh Disease [C18.452.660.520]
 - Mitochondrial Myopathies [C18.452.660.560]
 - Multiple Acyl Coenzyme A Dehydrogenase Deficiency [C18.452.660.612]
 - Optic Atrophy, Autosomal Dominant [C18.452.660.665]
 - Optic Atrophy, Hereditary, Leber [C18.452.660.670]
 - Pyruvate Carboxylase Deficiency Disease [C18.452.660.705]
 - Pyruvate Dehydrogenase Complex Deficiency Disease [C18.452.660.710]

4. Analiza przedmiotu, dobór haseł, zasady

Pomoc w analizie przedmiotu

Narzędzia NLM

Główne

- ✓ MeSH Browser
- ✓ Introduction to MeSH
- ✓ Use of Medical Subject Headings

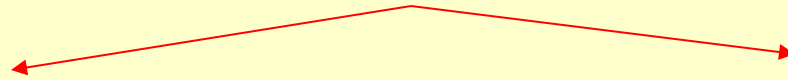
Drugorzędne

- ✓ Instrukcja „Indexing Manual” – (linki w rekordach haseł w MeSH Browser)
- ✓ Technical Memoranda
- ✓ Technical Notes (od 2005 r. w Indexing Manual)

Inne

- ✓ Dorland's Medical Dictionary
- ✓ „Library of Congress Subject Cataloging Manual”

Adnotacje

Indeksowanie

Katalogowanie

Wskazówki rzutujące na zastosowanie haseł MeSH w indeksowaniu i katalogowaniu (poprzedzone CATALOG:)

Większość uwag stosowana jest równoległe w indeksowaniu i katalogowaniu

Adnotacje (Annotation)

Wyjątki tylko dla katalogowania: dopuszczenie do użycia bardzo ogólnych haseł.

Przykłady:

Objawy (Signs and Symptoms)

Okolice i części ciała (Body Regions)

Objawy oczne (Eye Manifestations)

Objawy ze strony układu trawiennego (Signs and
Symptoms, Digestive)

i inne

w/w hasła nie są dopuszczone do indeksowania – uwaga typu:

„*not used for indexing*”,
„INDEXER: Do not use”

Adnotacje (Annotation)

- ✓ Instrukcje dotycząca stosowania hasła w postaci krótkiej, jednakowo zapisanej informacji
- ✓ Odnośniki do *Indexing Manual* i *Technical Note*
- ✓ Informacje o deskryptorach obowiązkowych (check tags)
- ✓ Noty sugerujące użycie, odesłanie do odpowiednich haseł
- ✓ Uwagi ostrzegające przed możliwą pomyłką lub mylnym klasyfikowaniem (do not confuse with)
- ✓ Liczba atomowa pierwiastków, izotopów i radioizotopów
- ✓ Wskazówka o użyciu formy z NAF (Cataloging Name Authority File)

Adnotacje (Annotation)

- Stosowane adnotacje:
 - CATALOG: używaj NAF (Cataloging Name Authority File)
 - CATALOG: używaj 4 lub więcej stanów (USA)
 - CATALOG: nie używaj do katalogowania przedmiotowego (gdy hasło znaczeniowo jest bardzo szerokie)
 - CATALOG: nie używaj, tylko do indeksowania (np. Female, Male – check tags stosowane tylko do indeksowania)

Adnotacje (Annotation)

- Stosowane skróty i symbole:
 - GEN Termin ogólny, zaleca się szczegółowe
 - SPEC Oznacza specjalność
 - IM Index Medicus (w kontekście indeksowania w Medline)
 - NIM non-Index Medicus (jw.)
 - IM or NIM Stosować zależnie od punktu widzenia lub uwypuklenia tematu
 - no qualify Brak dozwolonych określników
 - Only Używać tylko wymienione określniki
 - do not use/ Nie używać wymienionych określników
 - TN Technical Note z cytowanym numerem
 - Manual Indexing Manual z numerem właściwego rozdziału
 - CATALOG: Uwagi dla katalogujących
 - CAT: Kategoria
 - = Jednoznaczne z
 - Policy Ogólna polityka indeksowania
 - COORD Łączyć z

Różne problemy – spis

(poniżej spisu krótkie omówienie poszczególnych zagadnień)

- I. Szczegółowość nadawania charakterystyki treściowej
 - dokumenty o tematyce ogólnej
 - publikacje na szczegółowy temat
 - opis części wstępnej dokumentu
- II. Ograniczanie liczby haseł szczegółowych
 - prostych
 - rozwiniętych
- III. Kolejność haseł przedmiotowych w rekordzie bibliograficznym
- IV. Zastosowanie haseł związanych relacjami nadrzędności i podrzędności
- V. Równoczesne stosowanie hasła bez i z określnikiem
- VI. Uwzględnianie typu czytelnika lub przeznaczenia publikacji

VII. Katalogowanie

wydawnictw ciągłych
kolejnych wydań dokumentu
tłumaczeń

VIII. Stosowanie haseł

geograficznych
odnoszących się do opieki nad pacjentem
nazw specjalności
z grupy „Historia ...”
poszczególnych grup wiekowych, „Cięża”

IX. Uwaga do katalogowania prac biograficznych

X. Kilka uwag

o typach publikacji
słownikach

I. Szczegółowość nadawania charakterystyki treściowej

Polityka biblioteki decyduje o szczegółowości i głębokości analizy treści dokumentów

Odpowiedzialny bibliotekarz wyłowi informacje, które **opisują** zagadnienie, a odrzuci te, które tylko **wzmiankują** o nim

Zaleca się stosowanie najbardziej szczegółowych terminów dostępnych w MeSH

Zaleca się hasła najściślej i najpełniej opisujące zawartość publikacji, obejmujące wszystkie ważne aspekty, ale bez nadmiaru informacji (redundancji)

Dokumenty ogólne

Bardzo ogólne opracowania mogą być scharakteryzowane jednym terminem

Przykłady:

- *Choroby nerek, pod red. Tadeusza Orłowskiego. Warszawa: Wyd. Lek. PZWL 1997.*

Choroby nerek (Kidney Diseases)

- *Stwardnienie rozsiane, Wojciech Cendrowski. Warszawa Wyd. Lek. PZWL 1993.*

Stwardnienie rozsiane (Multiple Sclerosis)

Publikacje na szczegółowy temat

Do publikacji opisujących szczegółowe tematy – stosuje się tyle haseł, ile wymaga zawartość pracy.

Gdy istnieją różne możliwości scharakteryzowania treści dokumentu, w kolejności wybiera się:

- I. Dostępne „pre-coordinated descriptors” – terminy łączące dwa lub więcej pojęć
- II. Hasła rozwinięte (określniki doprecyzowują aspekt pojęcia wyrażanego przez deskryptor)
- III. Dwa lub więcej deskryptorów

Przykłady:

I. Head wounds

Urazy czaszkowo-mózgowe (Craniocerebral Trauma)

II. Detection of hyperplasia of the liver

Wątroba – patologia

Hyperplazja – diagnostyka

(nie używać: Choroby wątroby – diagnostyka)

III. Ciliary body neoplasms

Ciało rzęskowe (Ciliary Body)

Nowotwory błony naczyniowej oka (Uveal Neoplasms)

Opis części wstępnej

Rozsądnie rozważyć czy przy wyborze haseł ogólnych dodać do opisu hasło (hasła) wynikające z części wstępnej publikacji, będącej tłem dla dalszych zagadnień

Przykładowe pytanie:

Czy opisywać rozdziały dotyczące anatomii i fizjologii konkretnego układu w publikacji na temat chorób tego układu?

OCEŃ ROZWAŻNIE

II. Ograniczenie liczby haseł szczegółowych

Kiedy wymagane są więcej niż trzy proste hasła szczegółowe z jednej gałęzi drzewa MeSH (w jednej kategorii układu systematycznego), wprowadza się na ich miejsce hasło szersze (nadrzędne z danej podkategorii)

Przykład:

Opisane tematy szczegółowe – cztery hasła z jednego drzewa:

Niedodma płuc – Pulmonary Atelectasis
Nadciśnienie płucne - Hypertension, Pulmonary
Choroby płuc śródmiąższowe –
Lung Diseases, Interstitial
Obrzęk płuc - Pulmonary Edema

Zastosuj - jedno hasło szersze w tego drzewa:

Choroby płuc - Lung Diseases (C08.381)

Respiratory Tract Diseases [C08]

Lung Diseases [C08.381]

Hypertension, Pulmonary
[C08.381.423] +

Lung Diseases, Interstitial
[C08.381.483] +

Pulmonary Atelectasis
[C08.381.730] +

Pulmonary Edema
[C08.381.742]

Używa się nie więcej niż trzech określników z jednym hasłem MeSH

Gdy potrzebne są więcej niż trzy określniki z jednym hasłem MeSH:

- I. **Redukuje się ich liczbę** przy pomocy Hierarchii Określników Rzeczowych (Qualifier Hierarchies) i stosuje się, np. jeden szerszy określnik
- II. **Stosuje się hasło proste** bez żadnych określników

Ograniczenie liczby haseł rozwiniętych

Przykład:

Określniki wybrane do haseł
rozwiniętych:

- diagnostyka (diagnosis)
- mikrobiologia (microbiology)
- wirusologia (virology)
- farmakoterapia (drug therapy)

Stosuje się:

- diagnostyka (diagnosis)
- mikrobiologia (microbiology)
- farmakoterapia (drug therapy)

Hierarchia Określników
Rzeczowych:

etiology

chemically induced

complications

secondary

congenital

embryology

genetics

immunology

microbiology

virology

parasitology

transmission

Ograniczenie liczby haseł rozwiniętych

Przykład:

Hasło MeSH z wybranymi określnikami:

Zakażenie - diagnostyka
(Infection -- diagnosis)

Zakażenie – etiopatogeneza
(Infection -- etiology)

Zakażenie -- patofizjologia
(Infection -- physiopathology)

Zakażenie – leczenie
(Infection -- therapy)

Stosuje się:

Zakażenie (Infection)

Hierarchia Określników Rzeczowych:

analysis +

anatomy & histology +

chemistry +

diagnosis +

education

ethics

etiology +

organization & administration +

pharmacology +

physiology +

physiopathology

statistics & numerical data +

therapeutic use +

therapy +

III. Kolejność haseł w rekordzie bibliograficznym

NLM

Do połowy 1990

Hasła układane w porządku alfabetycznym

Nowe zasady

Hasło główne (primary heading) – na pierwszym miejscu

Hasła drugorzędne (secondary subject heading) – po głównym

BM CM UJ

Ze względu na stosowanie klasyfikacji NLM na pierwszym miejscu umieszczamy hasło (hasła) główne, następne hasła - w dalszej kolejności

IV. Zastosowanie haseł pozostających we wzajemnej relacji nadrzędności i podrzędności

Można zastosować, kiedy połowa pracy jest bardzo ogólna lub tematycznie odnosi się do wszystkich haseł w jednym drzewie, ale jedno czy dwa wąskie zagadnienia zostały szerzej potraktowane przez autora dokumentu

Rozsądnie rozważyć użycie w charakterystyce treściowej dokumentu haseł wzajemnie nadrzędnych i podrzędnych

V. Równoczesne zastosowanie hasła bez i z określnikiem

Można zastosować, wtedy gdy co najmniej połowa pracy traktuje bardzo ogólnie o danym zagadnieniu, a druga połowa omawia jego jeden specyficzny aspekt

VI. Czy uwzględniać typ czytelnika/przeznaczenie publikacji?

Nie należy używać hasła informującego dla jakiego typu czytelnika jest adresowana publikacja lub jakie jest jej przeznaczenie

Hasło w/w stosuje się tylko wtedy, gdy publikacja zawiera treści swoiste dla danego typu odbiorcy

Przykłady:

Stomatologia (Dentistry)

nie powinno znaleźć się w opisie pracy „Anatomia dla stomatologów”, jeżeli publikacja nie zawiera szczegółowych wiadomości adresowanych tylko do stomatologów

Szkolnictwo doksztalcające (Education, Continuing)

nie powinno znaleźć się w opisie pracy przeznaczonej do użytku na kursach doksztalcających, jeżeli w treści nie znajdujemy nic o tym typie kształcenia

VII. Katalogowanie

Wydawnictwa ciągłe

Zanim skompletuje się wszystkie tomy serii:

Rozsądnie ocenić, na ile szczegółowe powinno być nadawanie charakterystyki treściowej (poprzez wyszukanie informacji o następujących tomach)

Jeżeli kolejne tomy będą obejmować szeroki zakres tematyczny, preferuje się użycie jednego lub dwóch haseł ogólnych (a nie wielu szczegółowych)

Kolejne wydania publikacji

Powinno się zastosować taką samą charakterystykę treściową, jak we wcześniejszym wydaniu

Wyjątki:

- Zmiana zakresu i zawartości publikacji – przydzielić nową charakterystykę
- W MeSH pojawiły się nowe szczegółowe hasła –uwzględnić w nowej edycji najbardziej szczegółowe z aktualnej wersji MeSH
- Zmieniono zasady katalogowania – użyć hasła zgodnie z nowymi regułami
- Zmiana zasad szczegółowości katalogowania – dostosować hasła do aktualnego poziomu

Kolejne wydania publikacji

Nie należy zmieniać haseł użytych we wcześniejszych wydaniach w celu dopasowania ich do aktualnych zasad katalogowania

Poprawie podlegają tylko kardynalne błędy

Katalogowanie tłumaczeń

Charakterystyka treściowa powinna być taka, jak pracy oryginalnej

Wyjątki:

- W MeSH pojawiły się nowe szczegółowe hasła – uwzględnić w nowej edycji najbardziej szczegółowe z aktualnej wersji MeSH
- Zmieniono zasady katalogowania – użyć hasła zgodnie z nowymi regułami
- Zmiana zasad szczegółowości katalogowania – dostosować hasła do aktualnego poziomu

Katalogowanie tłumaczeń

Nie należy zmieniać haseł użytych w opracowaniu pracy oryginalnej w celu dopasowania ich do opisu tłumaczenia (zbudowanego wg aktualnych zasad)

Poprawie podlegają tylko kardynalne błędy

VIII. Stosowanie haseł

Hasła geograficzne

- Stosuje się, gdy zasięg publikacji jest ograniczony do wybranego terytorium geograficznego
- W przypadku użycia więcej niż trzech, czterech haseł geograficznych – uogólnia się je do większego obszaru geograficznego
- Nie stosuje się do badań wykonanych w danym ośrodku, ale można stosować, gdy omawia się to co miało miejsce w tym ośrodku
- Stosuje się w przypadku biografii indywidualnych i zbiorowych lub autobiografii, gdy wybrane hasło MeSH nazywa specjalność zawodową lub określa grupę osób

Stosowanie haseł odnoszących się do opieki nad pacjentem w powiązaniu z chorobą, zabiegiem, leczeniem

Opieka ambulatoryjna (Ambulatory Care)
Opieka poszpitalna (Aftercare)
Opieka paliatywna (Palliative Care)

Ostrożnie rozważyć ich stosowanie

Używać, gdy:

- opieka jest szczególna w tej sytuacji
- opieka jest wyraźnie opisana w szczegółach

Hasła nazywające specjalności

Zasady stosowane przez NLM

Należy rozważyć czy praca dotyczy chorób, czy specjalności czy obu równocześnie

Gdy:

- dotyczy chorób, ich leczenia, itd. – należy przydzielić hasła odpowiadające tej tematyce
- dotyczy zawodu (obszaru działalności zawodowej) – należy przydzielić hasła nazywające specjalizację
- dotyczy obu w/w tematów – należy użyć hasła z zakresu chorób i specjalizacji
- w nielicznych przypadkach nazwa specjalności może być zastosowana do chorób (jeżeli brak dla nich hasła)

UWAGA!

Adnotacje w rekordzie hasła zawierają informacje o zastosowaniu terminu z uwagą SPEC

Przykłady:

- Torakochirurgia (Thoracic Surgery)
specjalność;
dla opisu zabiegów należy zastosować:
Procedury w torakochirurgii (Thoracic Surgical Procedures)

- Kardiologia (Cardiology)
specjalność;
See related w rekordzie hasła kieruje do
nazw poszczególnych chorób

- Medycyna lotnicza i kosmiczna (Aerospace Medicine)
specjalność;
może być użyta w różnych przypadkach, które opisuje
Indexing Manual w rozdz. 28.8

- Choroby wewnętrzne (Internal Medicine)
 - specjalizacja;
 - rzadko może być użyta do bardzo ogólnych prac o chorobach wewnętrznych

- Pediatria (Pediatrics)
 - Geriatrya (Geriatrics)
 - Medycyna wieku dorastania (Adolescent Medicine)
 - specjalności;
 - w rzadkich przypadkach można użyć do bardzo ogólnych publikacji na temat chorób dzieci, chorób wieku starszego
- np. w adnotacji w rekordzie Pediatria (Pediatrics) - „*SPEC: when permitted for pediatric dis*” + link do *Indexing Manual*
- należy rozważyć zastosowanie innych haseł, jak np.
 - Opieka zdrowotna nad człowiekiem starym (Health Services for the Aged)
 - Opieka zdrowotna nad dzieckiem (Child Health Services)
 - Opieka zdrowotna nad młodzieżą (Adolescent Health Services)
 - Ocena geriatryczna (Geriatric Assessment)

Stosowanie haseł z grupy „Historia ...”

Historia medycyny (History of Medicine)
Historia stomatologii (History of Dentistry)
Historia pielęgniarstwa (History of Nursing)

Stosuje się do prac bardzo ogólnych

Opracowania o historii zagadnienia opisuje się przy pomocy szczegółowych haseł z określnikiem -- historia

Zmiany w wersji MeSH 2005:

- Terminy dotyczące historii medycyny dla poszczególnych okresów, zostały zastąpione przez hasła dotyczące historii tych okresów,
 - np. Historia medycyny 19 wieku (History of Medicine, 19th Century)
 - zostało zastąpiona przez hasło:
 - Historia 19 wieku (History, 19th Century)
- Prace ogólne dotyczące historii medycyny w określonym przedziale czasu powinny otrzymać hasła: Historia medycyny i szczegółowy przedział czasu
 - np. Historia medycyny (History of Medicine)
 - Historia średniowiecza (History, Medieval)

- Jeżeli MeSH nie dopuszcza stosowanie określnika „*historia*” z wybranym, zgodnym z tematem publikacji, deskryptorem, należy zastosować w charakterystyce treściowej:
 - Historia medycyny (History of Medicine)
 - szczegółowy przedział czasu
 - termin medyczny

- Jeżeli MeSH dopuszcza stosowanie określnika „*historia*” z wybranym, zgodnym z tematem publikacji, deskryptorem oraz użyto gotowego terminu „pre-coordinated term”, np. Historia stomatologii (History of Dentistry), należy zastosować w charakterystyce treściowej:
 - termin medyczny z określnikiem -- historia
 - szczegółowy przedział czasu

Poszczególne grupy wiekowe

- Jako temat w haśle przedmiotowym (podstawowy aspekt publikacji, np. grupa wiekowa jest analizowana od strony psychologicznej, socjologicznej, itd.)
- Jako temat w haśle przedmiotowym (w przypadkach, gdy występuje w relacjach z innym hasłami MeSH lub kombinacjach z określnikami)
- mogą być użyte do budowy hasła rozwiniętego poprzez dodanie w podpolu \x określników wymienionych na liście dopuszczonych dla danego hasła

Przykład:

Aged – physiology

Adult – psychology

Wiek podeszły – fizjologia

Dorośli -- psychologia

Poszczególne grupy wiekowe i hasło „Ciąża”

- Jeżeli zawartość katalogowanej przedmiotowo publikacji skupia jedną lub więcej grup wiekowych, to jako hasła główne umieszcza się wszystkie grupy wiekowe
 - Hasło główne jako temat może być powtórzone wiele razy – aby umieść wszystkie omawiane grupy wiekowe
- Jeżeli podczas katalogowania przedmiotowego zostały użyte hasła MeSH, które same w sobie zawierają informację o grupie wiekowej lub ciąży, nie należy dodawać w hasłach rozwiniętych wieloczłonowych określnika związanego z grupą wiekową lub ciążą

Przykłady:

- Infant Behavior - Zachowanie niemowląt
- Infant Equipment - Sprzęt dla niemowląt
- Infant Food - Pokarm dla niemowląt
- Anemia, Neonatal - Niedokrwistość noworodków
- Jaundice, Neonatal - Żółtaczką noworodków
- Child Care - Opieka nad dzieckiem
- Adolescent Nutrition - Żywnienie młodzieży
- Geriatric Psychiatry - Psychiatria geriatryczna
- Pregnancy Complications - Powikłania ciąży
- Dental Care for Aged - Opieka stomatologiczna nad człowiekiem starym

IX. Prace biograficzne

Należy przydzielać hasło z kategorii osób lub odpowiednią specjalność (jeżeli brak terminu dla nazwania osoby), np. Chirurgia (Surgery) w opisie biografii chirurga

Należy również dołączyć (zgodnie z instrukcją stosowania) hasło z grupy typów publikacji:

Biografie (Biography)

lub

Wspomnienia (Personal Narratives)

X. Typy publikacji

Typy publikacji są stosowane swobodnie. Można stosować więcej niż jeden typ publikacji, aby oddać charakter informacji zawartych w publikacji.

Akty prawne [Typ publikacji] - Legislation [Publication Type]

Typ publikacji stosowany tylko wtedy, gdy 20% lub więcej objętości materiału zawiera tekst aktów prawnych, statutów, zarządzeń lub regulacji

Przypadek prawny [Typ publikacji] - Legal Cases [Publication Type]

Typ publikacji stosowany do prac zawierających sprawozdania z orzeczeń sądu w poszczególnych przypadkach

Statistics [Publication Type] – Statystyki [Typ publikacji]

Typ publikacji stosowany tylko wtedy, gdy 20% lub więcej objętości materiału, to dane statystyczne

Podręczniki [Typ publikacji] - Textbooks [Publication Type]

adnotacje: used by collaborating partners only;

Czy w polskich bibliotekach medycznych to hasło znalazło zastosowanie?

Kiedy powinniśmy je zastosować?

Czy stosować tylko w przypadku zamieszczenia tej informacji na karcie tytułowej?

Słowniki medyczne

Słowniki medyczne (Dictionaries Medical)

adnotacje: *IM for med dictionaries as a subject; for article listing med terms & definitions, index under specific subject (IM) + DICTIONARY (PT)*

(IM dla słowników medycznych jako tematu; dla publikacji wyliczających terminy medyczne i ich definicje, stosuje się hasło szczegółowe + Słownik [Typ publikacji])

Słowniki [Typ publikacji] - Dictionary [Publication Type]

adnotacje: *publication type only; for dictionaries as a subject, index under main heading DICTIONARIES*

(tylko typ publikacji; dla słowników jako tematu stosować hasło Słowniki)